Holbæk Amts Venstreblad

Organ for social Frigørelse og borgerlig Lighed.

Redaktør: Jul. Bigum.

Lige og almindelig Valgret i Stat, Amt og Kommune

Nr. 13. | Fredag Aften den 15. April 1910. | 6. Aargang.

Anstrængt Arbejde.

Delegationens Kritik over Regeringens Administration af Militærlovene er den mest oplagte Sp kulation i Dumheden.

Er det ikke det glade Vanvid, at det samme Parti, hvis Regering har udfærdiget Ordrerne til samtlige de paabegyndte militære Foranstaltninger, sender Forespørgsler til Krigsministeren om, hvornaar disse Ordrer er udstedte, og hvad de gaar ud paa?

Og er det ikke en topmaalt Frækhed, at J. C. Christensen sætter Enevold Sørensen til at remse op alle de Beløb, de vedtagne Militærlove har kræved og i den nærmeste Fremtid vil kræve, og kaste Ansvaret derfor over paa Regeringen?

Det er jo — som Gud og Hvermand veed — J. C. Christensen, Enev. Sørensen og de andre forhenværende Venstremænd, der sammen med Højre har paaført Landet disse Udgifter, og ikke en Ore mere end strængt nødvendigt efter Lovene er udgivet; derimod er der sparet 6 Millioner, som de tidligere Ministre yderligere havde tænkt at lade rulle ud af Statskassen til militære Anstalter.

Hvad særlig J. C. Christensen angaar, da forstaar man, hvorfor han ikke selv tog videre Del i denne sidste Militærdebat.

Han har nemlig — som Ove Rode under Forhandlingerne gjorde opmærksom paa — selv staaet i Folketinget og pralet af, at han havde bundet Regeringen til at lade de paagældende Foranstaltninger iværksætte. Dette skete den 2. Februar i Aar, da Finansloven var til 2. Behandling.

Ved denne Lejlighed udtalte J. C. Christensen (Rigsdagstidende Sp. 3271):

„Naar det ærede Medlem fra Holbæk (Rode) har sagt om det ærede Medlem fra Ebeltoft (Neergaard), at det Finanslovforslag, han fremsatte, var finansielt uforsvarligt, og bebrejdede ham Militærbudgettets Affattelse, ønsker jeg og saa hertil at gøre en Bemærkning, nemlig den, at Loven blev vedtagen den 24. September og stadfæstet den 30. September, at Finanslovforslaget allerede paa dette Tidspunkt, som det ærede Medlem meget vel veed, er færdigt, og at disse Summer i sidste Øjeblik kom ind, uden at man den Gang kunde se, hvorvidt det kunde lykkes for Forsvarsministeren at sætte væsentlige Arbejder i Gang i det nuværende Finansaar. Ved anstrængt Arbejde i Ministeriet lykkedes det at sætte mange af de ved Loven vedtagne Arbejder i Gang, saa at der nu paa Tillægsbevillingsloven findes opført et Beløb af omtrent 1½ Mill. Kroner til Fodfolkets Trænmateriel, Beholdning af Haandvaaben, Ammunition til Haandvaaben, Munderingssager og Øvelseslejre og desuden 1 Mill. Kr. til Artillerimateriel til Københavns Søbefæstning og 220,000 Kroner til Ingeniørarbejder og et Par Millioner Kr. til Flaadens Udvidelse med Torpedobaade. Det ønsker jeg at lægge Vægt paa, thi ingen kunde den 30. September forudse, hvor vidt man kunde naa i den kommende Halvdel af Oktober Maaned."

Ja, J. C. Christensen har sandelig gjort et anstrængt Arbejde. Først for at rive ned den Vold, som Venstre gennem 30 Aar havde rejst mod den militaristiske Eventyrpolitik, og som han selv havde bygget med paa. Dernæst for at lirke og manøvrere med Vælgere og Rigsdagsmænd saa længe, til han fik fastslaaet en Militærordning, som de ⅚ af Vælgerne havde stemt imod ved sidste Valg. Endelig for at sætte det militære Pumpeværk i Gang i det hurtigst mulige Tempo, inden han gik af som Maskinmester.

Jovist har J. C. Christensen haft travlt og faaet meget gjort. Men det har ogsaa kostet noget.

Spaaner og Splinter.

Kong Peter af Serbien
har været paa Besøg i St. Petersborg. Krøniken melder, at da Kongen kom hjem, gav han sin Søn en farverig Beretning om den Pragt, der herster ved Kejserhoffet.

— Tænk dig, min Søn, sagde Kongen, vi spiste med Skeer og Gafler af massivt Guld!

— Maa jeg se! raabte Kronprinsen ivrig.

(„Klods-Hans".)

*

Rusland
vil nu gaa over til almindelig europæisk Tidsregning. Fra Januar 1911 skal den 12. og 13. Dag i hver Maaned forkortes med 12 Timer; November skal forkortes 4 Dage, hvorved Forskellen vil være udjævnet til 1912.

Det bliver et vanskeligt Aar at finde Rede i!

*

Et Valgretsbarn!
I „Berliner Tageblatt" for i Mandags findes følgende Avertissement:

„Opfyldt af Glæde meddeler vi herved, at der er født os en prompte til Valgretsdemonstrationen indtræffende Søndagsdreng.

Anton Nathan og Frue".

*

Vittig.
I et Selskab taler man om Mændenes Forretning og Hustruernes Forpligtelse til at staa deres Mænd bi. En ældre, meget talende Dame udbryder:

— Jeg vilde da altid hjælpe min Mand, selv om han saa var Skraldemand.

En tilstedeværende Herre bemærker:

— Tror De virkelig, Frøken, at De var i Stand til at holde Bøtten?

*

Skuespillerinden Fru Gerda Krum
vieses i Dag til Overretssagfører Hj. Juncker. Bryllupet staar hos Scavenius paa Gjorslev.

Fru Krum, der altsaa fra i Dag hedder Fru Juncker, fortsætter sin sceniske Virksomhed.

*

Bech-Olsen
lagde Kæmpekosakken Pugatschoffs Skuldre til Jorden under Brydekampen i Cirkus Variété i København i Forgaars Aftes. Publikum var ellevild af Begejstring.

I Aftes forblev Kampen uafgjort, og der fortsættes i Aften.

Hans Kvast.

Napoleon og Marie Louise.

(Efter „Østsjællands Folkeblad").

Den 2. April 1810 feirede Napoleon den store, forhen „den korsikanske Eventyrer", nu Frankrigs almægtige Kejser, sit Bryllup med Marie-Louise, Ærkehertuginde af Østrig, i hvis Aarer der rullede Blod saa blaat, som det kan blive her paa Jorden. Frederic Masson, en fransk Historiker, som har gjort Kejsertiden til sit Særstudium, skriver derom:

Marie-Louise havde fra sin Barndom hadet Napoleon og afskyet Franskmændene. Da hun hørte om Napoleons Skilsmisse, skrev hun til en Veninde: „Jeg bellager den stakkels Prinsesse, som han vælger; thi jeg er sikker paa, at det ikke er mig, der skal være det Offer for Politiken". Imidlertid blev det hende alligevel, og hun indvilligede uden mindste Vanskelighed, da hendes Fader ønskede, at Giftermaalet skulde finde Sted. Fra det Øjeblik, Forlovelsen kom i Stand, sendte Napoleon daglig glødende Breve til Marie-Louise, hvori han skildrede sin Kærlighed til den fjerne, fornemme Brud, som han aldrig havde set; og hun slog en Streg over, hvad der tidligere var bleven sagt hende om Napoleon, og gik ind paa Tonen.

I Marts drog Berthier til Wien for at repræsentere Napoleon, sin høje Kejser og Ven, ved det højtidelige og pragtfulde Bryllup og fulgte derpaa Frankrigs vordende Kejserinde til hendes nye Fædreland. Napoleon havde bestemt at ville modtage Marie-Louise i Compiegne, hvor i sin Tid Marie-Antoinette modtoges af Ludvig den sekstende, og Telte af purpurrødt Stof, overbroderet med Guld, stod færdige til det første Møde. Men Napoleon kunde ikke beherske sin Utaalmodighed; han rider af Sted alene, han rider igennem Soissons, naar til Courcelles og stiller sig i Ly for den øsende Regn paa Kirketrappen og venter. Dér kommer Kureren! Dér er Vognene! Han styrter frem, Lakajen slaar Vogntrinet ned, aabner Vogndøren og raaber: Kejseren. Napoleon iler frem, pjaskvaad af Regnen, som han er, omfavner han stormende sin ukendte Hustru og kysser hende. Hun er ganske forvirret over hans uceremonielle Opførsel. Middagen i Soissons springer Napoleon over. I den øsende Regn, der slukker Festkerter og kulørte Lamper, kører han lige igennem til Compiegne, hvortil de kommer Kl. 10 om Aftenen uden at have faaet noget at spise. Ved Trappens Fod er Napoleons Familie forsamlet; han forestiller den for Marie-Louise med faa Ord, fører hende forbi de smaa Piger, som skulde strø Blomster, og forbi Hoffet ind i hendes Værelser, hvor han lader en improviseret Souper servere, og hvor kun hans Søster Karoline er til Stede. — „Hvilke Raad gav Deres Forældre Dem med paa Vejen?" spørger han Marie-Louise. „At jeg skulde være Dem lydig i alt", svarede hun.

I fire Dage bliver Parret i Compiegne. Den femte Dag fejres deres Bryllup i Saint-Cloud, og Dagen efter holder de deres højtidelige Indtog i Paris gennem Boulogneskoven, Champs-Elysees og Konkordepladsen, hvor Østrigerinden Marie Antoinette blev henrettet 17 Aar tidligere. Napoleon er fuldkommen lykkelig i Hvedebrødsdagene: „Vi forstaar hinanden fuldstændigt", skriver Napoleon til Kejseren af Østrig to Dage efter Marie-Louises Ankomst. „Deres Datter opfylder alle mine Forventninger, og jeg giver og modtager fra hende stadig Bevis paa de ømme Følelser, der forener os". Samtidig skriver Marie-Louise til sin Fader: „Siden jeg kom, er jeg næsten bestandig sammen med ham, og han elsker mig inderligt. Jeg er ham ogsaa meget taknemmelig og gengælder hans Kærlighed oprigtigt. Jeg synes, at han vinder meget ved nærmere Bekendskab; han har noget vist indtagende og meget opmærksom i sin Maade at være paa, som man ikke kan modstaa".

Saaledes begyndte den kortvarige Idyl, der ikke efterlod mange Spor i Marie-Louises Hjerte. Det fortælles, at da der kom Efterretning om Slaget ved Waterloo, var hun endnu ikke staaet op; Officeren blev da ført ind i hendes Sovegemak. Da han havde begyndt sin sørgelige Beretning, afbrød hun ham pludselig: „De ser paa min Fod", sagde hun og betragtede selv sin ene smukke Fod, som stak frem under Tæppet, „det er bleven sagt mig, at mine Fødder var smukke!" Det var hele hendes Svar til Waterloo-Beretningen om hendes Gemals store Nederlag.

Grundlovens Revision

Efter de 8 Timers storpolitiske Debat i Onsdags var Stemningen i Folketingets Torsdagsmøde ret rolig. Grundlovsdebatten fandt Sted under afdæmpede Former, og man havde absolut ingen Fornemmelse af, at den vil bruge de dramatiske Overraskelser, som der har gaaet Rygter om.

Det viste sig, at Delegationen og Højre nu har fundet et Fællesgrundlag i Forfatningssagen, idet 14-Mandsgruppen vil stemme for Delegationens Forslag om at indskrænke Grundlovsændringen til at gælde Valgretten til Folketinget og dette Tings Sammensætning, efter at Delegationen ved en lille Forandring i sit Forslag har holdt Muligheden for Indførelse af Forholdstaltsvalg aaben.

Det har som bekendt altid været Venstres Standpunkt, at skulde der indføres Forholdstalsvalg til Folketinget, maatte den privilegerede Landstingsvalgret samtidig afskaffes. Men for at opnaa Samarbejde med Højre har Delegationen nu ladet dette Krav falde og givet Højre et Tilbud om Forholdstalsvalg uden i mindste Maade at røre ved den privilegerede Landstingsvalgret. Uden Skrupler stemmer Delegationen mod det radikale Venstres Forslag om samtidig at reformere Folketingets og Landstingets Sammensætning og giver derved frivillig Slip paa et Vaaben, hvormed Højre kunde tvinges til Eftergivenhed. Denne nye Art af Venstrepolitik blev i Dag meget træffende karakteriseret af Ove Rode, hvis djærve og ægte radikale Tale hilstes med Bifald fra Tilhørerlogerne. Inden for Delegationen syntes Stemningen meget mat. Det vilde da ogsaa falde vanskeligt at give Vælgerne en rimelig Forklaring paa de Hokuspokus, hvormed Delegationen søger at lægge Regeringens Forfatningsforslag Hindringer i Vejen. Ved Højres Hjælp vil det lykkes J. C. Christensen at slaa Junigrundloven ned. Men det vil blive en dyrekøbt Sejr.

*

Neergaard vilde efter den udførlige Debat ved 1. og 2. Beh. indskrænke sig til at anbefale de af Delegationen stillede Ændringer om Valgret og Valgbarhed til Folketinget for Kvinder efter samme Regler som for Mænd samt Fastsættelse af Folketingets Medlemsantal til 132 og Nedsættelse af Valgretsalderen til 25 Aar. Kvindernes Valgret var nu et saa almindelig anerkendt Krav, at det burde imødekommes, og den høje Valgretsalder, vi hidtil havde haft, var det urimeligt at opretholde, da den ikke fandtes i andre Lande. Hvad Folketingets Medlemsantal angik, da havde man strøget Bestemmelsen om, at Valget skulde foregaa i Enmandskredse, ikke fordi man vilde gaa til Forholdstalsvalg uden Ændringer i Landstingets Sammensætning, men fordi man vilde muliggøre en fortsat Forhandling herom uden ny Ændring af Grundloven. Landstingets Sammensætning havde man af de tidligere nævnte politiske Grunde ikke ønsket at røre ved nu.

Rode: Vort store Grundlovsforslag blev enst. vedtaget ved 2. Beh.; og vi har derfor ingen Ændringer stillet ud over en enkelt af mere formel Natur samt et Underændringsforslag til Delegationens Ændring. Det er Delegationens Ønske at begrænse en Revision af Grundloven til Folketingsvalgretten og Folketingets Sammensætning. En saadan Begrænsning kan vi ikke gaa med til. Vi mener, at der ikke mindst er Trang til en Omdannelse af Landstinget, og at Ønsterne ude i Befolkningen især tager Sigte paa dette Punkt. Delegationen har nu forandret sit Ændringsforslag saaledes, at Forholdstalsvalg til Folketinget kan indføres uden Forandring af Landstinget. Men Venstres Standpunkt har altid været, at disse to Ting skulde følges ad. Vi vil gerne forhandle om Forholdstalsvalg til Folketinget, men vi maa bestemt kræve, at der samtidig finder en Omdannelse af Landstinget Sted. (Hør). Derfor har vi stillet et Underændringsforslag, der i det hele falder sammen med Delegationens Grundlovsforslag, hvad Folketinget angaar, men som desuden kræver Landstinget omdannet i Overensstemmelse med Junigrundloven. Vi fastholder saaledes Venstres gamle Standpunkt, og det skal altsaa nu vise sig, om Delegationsgrupperne vil stemme mod vort Underændringsforslag og derved vise, at de ikke ønsker det privilegerede Landsting omdannet i Junigrundlovens Aand. Jeg er enig med Neergaard i, at det er nyttigt at udvide Valgretten til Folketinget, men det er 10 Gange mere nyttigt og nødvendigt at udvide Valgretten til Landstinget, thi deraf afhænger det, om vort parlamentariske Liv skal komme ind i sunde Baner. Med vort Underændringsforslag spørger vi Delegationen: Vil I fastholde Venstres gamle Standpunkt eller vil I bevare det privilegerede Landsting? Stryger Delegationen vort Underændringsforslag, siger den dermed, at Folketinget skal laves om, men at det reaktionære Landsting skal bevares. (Bifald).

Hammerich opfordrede til at stemme mod saavel det radikale Venstres Hovedforslag som mod deres Underændringsforslag. Delegationens Ændring var vel ikke tilfredsstillende for Højre, men som Ændring til det radikale Hovedforslag og i Betragtning af, at den aabnede Adgang til Indførelse af Forholdstalsvalg til Folketinget, kunde Højre stemme for den. Men det betød ikke, at Højre var Tilhænger af Valgretsalderens Nedsættelse. Derimod kunde Højre gaa med til Kvinders og Tyendes Valgret.

Johan Knudsen kunde i det væsentlige slutte sig til Hammerich. Men han maatte beklage, at der ikke var naaet noget positivt Resultat med Hensyn til Forholdstalsvalgmaaden. Den Gruppe, Taleren tilhørte, kunde ikke stemme for Delegationens Ændring, fordi denne indeholdt for faa Indrømmelser, men den vilde ligesom den anden Højregruppe stemme mod de radikale Forslag.

V. O. H. Madsen og Hammerich vekslede nogle Bemærkninger om Forholdstalsvalg i Enmandskredse.

Konsejlspræsid.: Delegationens Ændringsforslag aabner Mulighed for at indføre Forholdstalsvalg til Folketinget, medens den privilegerede Landstingsvalgret bevares ganske uforandret. Heri ligger der en Uretfærdighed, idet det konservative Mindretal i Befolkningen faar Adgang til en forøget Repræsentation i Folketinget, medens det samme særlige Mindretal beholder sin Overvægt i Landstinget. En saadan Begunstigelse af Konservatismen kan jeg ikke gaa med til. Vedtages derimod det radikale Venstres Underændringsforslag, aabnes der Mulighed for en Forhandling med Landstinget paa et demokratisk Grundlag. En saadan Forhandling kan ikke betragtes som haabløs, thi der er aabenbart ogsaa i selve Landstinget en Følelse af, at de gamle Privilegier, der blev paatvunget Folket under Nedtrykthedens efter en ulykkelig Krig, er uretfærdige og utidssvarende. Jeg vil derfor anbefale Tinget at stemme for de Ændringer, der muliggør en fortsat Forhandling ogsaa om Landstingets Sammensætning.

— Her afbrød Formanden. Forhandlingerne fortsættes Fredag.

Ingeborg begraves.

København, Torsdag.

Den ved Revolverdramaet forleden omkomne lille Pige, Ingeborg Colstrup, blev i Dag begravet paa Bispebjerg Kirkegaard under stor Deltagelse.

Pastor Steen holdt en overordentlig smuk og varmfølt Tale over Baaren, idet han gav Samfundet med dets stærkt udprægede Individualisme en Del af Skylden for den forfærdelige Begivenhed. Sluttelig bad han en Bøn for den haardt ramte Moder og Fader.

Ved Graven kom det til de sædvanlige uhyggelige Scener med nysgerrige, der hensynsløst strømmede sammen om Graven og trampede ned for Fode.

P. Sabroe udtalte paa Familiens Vegne nogle Mindeord ved Graven.

—m.

Kometen.

En af vore Medarbejdere har angaaende Halleys Komet haft et Interview med en sagkyndig Astronom.

— Det er usikkert, siger Astron men, om Kometen paa vore Breddegrader vil kunne ses uden Kikkert. Den lyse Aarstid, som nu stunder til, vil meget svække Virkningen af dette Himmelfænomen. Kometen ses i Øjeblikket paa Morgenhimlen og staar op 5 Kvarter før Solen. I Begyndelsen af Maj vil den staa op 7 Kvarter før Solen, og man skal da søge efter den 17 Grader i sydøstlig Retning fra det Punkt, hvor Solen dukker op over Synskredsen. Efter den 6. Maj nærmer Solen og Kometen sig mere og mere hinanden, og den 19. Maj vil det her fra Jorden se ud, som om Kometen gik tværs over Solskiven. Men Aarstiden er som sagt meget ugunstig paa Grund af de lyse Nætter, og hvis ikke Kometen bliver meget lysstærk, hvorom intet kan vides paa Forhaand, bliver helle Skuespillet af yderst ringe Virkning.

— Er der Tale om, at vi kan mærke noget som helst usædvanligt den Nat, da Jorden farer gennem Kometens Hale?

— Man bør den Nat holde Øje med, om ikke Himlen vil faa et usædvanligt Lysskær. Det var f. Eks. Tilfældet den 30. Juni 1861, da Jorden var inde i en Komethale; men andet vil der absolut ikke ske.

— Med hvor stor Fart bevæger Kometen sig nu mod Jorden?

— I Øjeblikket er den 217 Mill. Kilometer borte, den 2. Maj er Afstanden formindsket til 110 Mill. Km., den 13. Maj til 50 Mill. Km. og den 19. Maj til 22 Mill. Km. Den gaar altsaa med stærk Fart. Den 20. Maj er Kometen os nærmest, men allerede Natten før er vi passeret Halen.

— Hvilken Del af Jorden rammes først af Halen?

— Det bliver de Egne, som paa det paagældende Tidspunkt har Solskin, altsaa Stillehavet med omliggende Kyster og Nordpolaregnene. Derfor udsendes der videnskabelige Ekspeditioner til disse Egne for at studere Kometens Indvirkning paa Jordatmosfæren.

For stor Nidkærhed.

For nogle Maaneder siden overfaldt syv Jagtbetjente fra Grevskabet Knuthenborg en Nat to Mænd, Gdr. E. Jørgensen og Ungkarl G. Andersen af Raa, som kom kørende i en Slæde paa en offentlig Vej i Nærheden af en af Grevskabets Skove. Betjentene troede, at Mændene havde øvet ulovlig Jagt, men dette er ikke bevist, og en af Betjentene, som havde slaaet Jørgensen i Hovedet med en Stok, er nu idømt en betinget Straf paa 14 Dages simpelt Fængsel samt dømt til at betale en Erstatning af 50 Kr. til Jørgensen. En anden af Betjentene idømtes en Bøde, medens de øvrige frifandtes.

Den nationale Kamp i Nordslesvig efter 1864.

M. Mackeprang: „Nordslesvig 1864—1909".

II.

Bogens Indledning er kronologisk. Først skildres Tiden mellem 1864 og 1870, den vanskelige Overgangstid, da man ventede paa den snarlige Forening med Moderlandet, først og sidst gennem en sejrrig Krig. Napoleon den 3.s Nederlag gjorde for bestandig Ende paa Drømmen herom, den Drøm, der i selve Kongeriget havde ført til Hærloven af 1867. Derefter følger Skildringen af de mange Aar, i hvilke man ventede og haabede paa Paragraf 5's Opfyldelse og i Tillid dertil fandt det unødvendigt at underkaste sig den haarde prøjsiske Militærtjeneste og foretrak at udvandre. Traktaten af 11. Oktober 1878, hvorved Østrig og Prøjsen enedes om at sætte Pragerfredens Paragraf 5 ud af Kraft, bragte den store Skuffelse. Derefter skildres den skidtdivise Fortyskning af Kirke og Skole og den kraftige Optræden fra Regeringens Side, der endelig kulminerer i Overpræsident v. Kollers brutale Undertrykkelsespolitik for atter senere at give Plads for en Svingning hen imod en mildere Kurs, karakteriseret ved Konventionen om Optantbørnene i 1907. Om alle disse Forhold, om Valgene og deres Resultater, om Optantspørgsmaalets forskellige Sider, om den tyske Forening og alle dens Foretagender gives der udsømmende og livligt fortalte Skildringer.

Et Par enkelte Forhold skal omtales lidt udførligere. For første Gang foreligger der i Literaturen en paalidelig Fremstilling af de diplomatiske Forhandlinger, der i Aarene 1867—68 førtes angaaende Paragraf 5's Opfyldelse mellem den danske og prøjsiske Regering. Tilskyndelsen kom fra denne, uden at det dog er helt klart, om det virkelig var dens Hensigt nogenlunde loyalt at indfri det givne Løfte. I hvert Fald vilde man fra tysk Side kun nødig rykke ud med, hvor store Distrikter man var villig til at afstaa og lod særlig Forhandlingerne dreje sig om de Garantier, den danske Regering skulde paatage sig for de i de afstaaede Distrikter boende Tyskere. Navnlig krævede man, at 1846 skulde være Normalaar for Brugen af Tysk i Kirke og Skole. Dette sidste mente man ikke fra dansk Side at kunne gaa ind paa, tilmed da det viste sig, at den prøjsiske Regering i det højeste var til Sinds at afstaa Hadersley Amt. Af disse Grunde strandede da Forhandlingerne, der fra dansk Side i det hele synes ført paa en Maade, der fritager Regeringen fra enhver Skyld. I denne Forbindelse skal endelig omtales, at Dr. Mackeprang, ligesom det ogsaa fra anden Side i den allernyeste Tid er hævdet, gaar imod den gængse Opfattelse, at Paragraf 5's Ophævelse var Bismarcks Svar paa Prinsesse Thyras Forlovelse med Hertugen af Cumberland. Snarere var den et Led i de Forhandlinger om Balkanspørgsmaalet, der netop den Gang førtes mellem Østrig og Tyskland. Men paa den anden Side var utvivlsomt Forbindelsen, der herigennem skabtes mellem det danske og hannoveranske Fyrstehus, en kærkommen Anledning til Traktatens Offentliggørelse.

Med ganske særlig Fornøjelse læser man Forfatterens Redegørelse for de indre Brydninger i Danskhedens Lejr.

Ganske vist kan der ofte være noget trist ved at iagttage disse ofte ret personlige Stridigheder, der endog gik saa vidt i 1881 at medføre Opstilling af to danske Valgkandidater mod hinanden. Men dels har de utvivlsomt bidraget til at vække den nationale Bevidsthed, dels laa der bag Stridighederne to store Grundopfattelser, som nødvendigvis maatte gennemarbejdes, før man var klar over, i hvilken Retning Arbejdet maatte gaa. Striden gjaldt, hvorvidt de af Dansk erne valgte Landdagsmænd skulde nægte at aflægge den krævede Ed og saaledes undlade at tage Sæde i Landdagen. Edsnægtelsen var det naturligste, saa længe man var overbevist om, at Forbindelsen med Tyskland kun var foreløbig, men maatte i Længden skade, naar Foreningen med Moderlandet ikke skete inden for en overskuelig Tid. I Sammenhæng hermed stod Spørgsmaalet om, om de unge skulde udvandre eller blive i Landet og aftjene deres tyske Værnepligt.

Bag disse Stridspunkter laa i Virkeligheden hele Opfattelsen af det nordslesvigske Spørgsmaal. Skulde man i Tillid til Paragraf 5 nøjes med skarpt at protestere mod Forbindelsen med Tyskland og hævde sin Undtagelsesstilling eller indrette sig paa en langvarig Nationalitetskamp under hvilken man benyttede alle de Fordele, den tyske Lovgivning medførte?

Denne Modsætning, der strengt taget ikke endnu er fuldstændig hævet, har i Dr. Mackeprang fundet en retfærdig og forstaaende Skildrer. Som han selv angiver i Forordet, har han saa vidt muligt ladet Talsmændene for de forskellige Anskuelser selv føre Ordet. Alligevel er det ikke svært at spore, hvor Forfatterens personlige Sympatier befinder sig. Saaledes sammenfatter Forfatteren ved Omtalen af Paragraf 5 sin Dom i følgende Ord: „Dyrt har Nordslesvigerne maattet sone deres Tro paa, at dette højtidelige Løfte vilde blive holdt, en halv Menneskealders Ungdom har det drevet over Grænsen eller gjort retsløs paa dens egen Stavn, bitter Splid har det voldet mellem Landets bedste Mænd, efter at det var bleven brudt. Og dog — uden Paragraf 5 er det vel tvivlsomt; om Befolkningen ikke hurtig var bleven nationalt knækket. Rimeligt er det . . . ikke, at man allerede den Gang havde evnet at føre en langvarig Kamp paa rent nationalt Grundlag". Dette er selvfølgelig rigtig set og smukt sagt. Men at „Protestfstandpunkter" ellers ikke har Forfatterens Hjerte, viser sig igennem den hele Bog og kan navnlig ses i den Varme, hvormed omtales hele det nationale Organisationsarbejde, den sidste Snes Aar har set udfoldet sig og som især knytter sig til Rigsdagsmand H. P. Hansen-Nørremølle.

I en Dagbladsartikel er det selvfølgelig ikke muligt blot nogenlunde udtømmende at give et Billede af Indholdet af et Værk som dette. Om saa godt som alle Spørgsmaal vedrørende den nationale Bevægelse i selve Sønderjylland giver Bogen udførlig Besked og sætter Læseren i Stand til at følge alle dens mange Svingninger. Kun paa et Par enkelte Punkter kunde man have ønsket lidt mere. Det gælder dels udførlige Biografier af de hver for sig ejendommelige og udprægede Mænd, der i de snart 50 Aar, der er forløbne siden 1864, har været de danske Nordslesvigeres Førere, dels en Skildring af det Standpunkt, Udlandets og navnlig Tysklands offentlige Mening i Tidens Løb har indtaget til Spørgsmaalet. En Del Oplysninger herom findes ganske vist spredt ved Omtalen af de enkelte Begivenheder. En samlet Oversigt, der muligvis vilde have virket lidt

Se Konfektionsvinduet
hos
A. Ehlers
paa Søndag.
Der er noget for enhver Smag.

trætiende, vilde dog alligevel have været meget lærerig. Det samme gælder — hvis det da overhovedet er muligt at give den — en statistisk Opgørelse af Antal og Størrelse af de Ejendomme, der lige til Øjeblikket er gaaet over i tyst Besiddelse, navnlig i Regeringens.

Imidlertid, det, man savner i Bogen, vejer saa lidt i Sammenligning med alt det meget, den giver. Dr. Mackeprang udtaler i sit Forord, at „Bogen skulde være skreven for alle danske, vise dem, hvorledes nu snart i halvthundred Aar en Del af det danske Folk under skiftende Vilkaar har ført en aldrig standset Kamp for sit Sprog, sin Nationalitet og sin Ret". Forhaabentlig maa Forfatteren se sit Ønske opfyldt og hans Bog ikke blot blive et Arbejde, til hvilket man søger hen for i et enkelt Tilfælde at søge Oplysning, men maa blive almindelig Læsning. Og endnu et: Det sønderjyske Spørgsmaal var i lange Tider her i Danmark forpagtet af et enkelt Parti, der her kunde finde rig Lejlighed til at give Udtryk for sine patriotiske Stemninger og derved direkte og indirekte, bevidst og ubevidst benytte det til at fremme sine indrepolitiske, formentlig i særlig Grad „nationale" Bestræbelser. Dette er heldigvis nu forbi. Radikale Blade og radikale Mennesker interesserer sig nu i lige saa høj Grad som vore konservative for det sønderjyske Spørgsmaal. Et Udtryk derfor mellem mange andre er den Bog, som har været Genstand for disse Linjer. Maatte den finde mange Læsere, ikke mindst blandt Forfatterens politiske Meningsfæller og derved bidrage til, at den sidste Rest af Fortidens Mistænksomhed over for dette Spørgsmaal svinder bort.

Axel Linvald.

Garnisonsspørgsmaalet.

Hillerød Byraad vedtager Overenskomsten.

Det af Garnisonskommissionen til Byerne sidst udstedte Forslag til Overenskomst var i Gaar til Behandling i Hillerød Byraad. I Følge Forslaget skal Kommunen erhverve Byggegrunde og opføre Kaserner og Sygehus samt anskaffe det nødvendige Inventar, udrede Skatter og Assuranceafgifter, paatage sig Vedligeholdelsen og afholde løbende Indkvarteringsudgifter. Som Vederlag herfor erlægger Staten en Lejeafgift af Bygningerne, der svarer til Renten og Amortisation af Kommunens Byggeudgifter, og Staten refunderer iøvrigt alle de andre nævnte Udgifter med Undtagelse af den Andel, som Kommunen i Henhold til bestaaende Love har i Udgifter til de indkasernerede Underofficerer, til Værkstedsleje, Indkasernering af Mandskabet og Opstaldning af Stamheste.

Til Eksercerpladser skal Kommunen skaffe de nødvendige Arealer mod Godtgørelse efter Taksation og eventuelt skaffe Skydebaner og indrette disse mod fuldt Vederlag.

Endvidere er der saa det forleden omtalte nye Punkt, hvorefter Kommunen kan kræve Betaling for Undervisning af Militærpersoners Børn. Overenskomsten kan ikke opsiges, saalænge Amortisationsfristen for de Laan, Kommunen skal optage, ikke er udløben.

Under Forhandlingerne i Hillerød Byraad i Gaar oplyste Formanden, at Bestemmelsen om Skolepenge havde Ringsted Byraad krævet indsat, men Kommissionen var ikke stemt for den og Hillerød Byraadsudvalg heller ikke. Man fandt den ret umotiveret, forøvrigt vilde den under de nuværende Forhold ingen Rolle spille for Hillerøds Vedkommende. I det hele taget fandt Formanden, at Kommissionens sidste Udkast var i god Overensstemmelse med Roskilderesolutionen. Man havde ganske vist ikke tilbudt Laan af Staten, men i Stedet havde man tilbudt at betale Renterne af Laanet, og man havde tilbudt en væsentlig højere Leje end i Begyndelsen.

Udvalget havde kun stillet nogle mindre Ændringer, mest af formel Natur.

Flere Medlemmer udtalte Tilslutning til Forslaget.

Efter at der var rekslet et Par Bemærkninger ang. Spørgsmaalet om Skolepengene og fremhævet, at Skolepengene væsentligst vilde falde paa de daarligst lønnede Befalingsmænd, vedtoges det at lade denne Bestemmelse udgaa.

Byraadets Udvalgs Forslag vedtoges derpaa, og man tilskriver Garnisonskommissionen, at man under Forbehold af Indenrigsministeriets Sanktion er villig til at afslutte Kontrakt i Overensstemmelse med Kommissionens Forslag, med de af Udvalget foreslaaede Ændringer.

Sensation.

Kongen af Sachsens Ven — Røverhøvding.

Forleden stod den tyske Forfatter Karl May for Domstolen som Hovedpersonen i en yderst sensationel Proces.

May er en rig Mand, der indenfor sin Bekendtskabskreds betragtes som Millionær. Han har desuden et ret anset Navn som Forfatter, hovedsagelig for Ungdommen, som har slugt hans „Slavejægere" og „Rejseeventyr i Sydamerika". Han var fremdeles Ven med Kongen af Sachsen og spillede en Rolle i det offentlige Liv i Dresden.

Saa kom pludselig den store Overraskelse. Han er i den sidste Tid af den sachsiske Socialistfører Lebius bleven beskyldt for at være indentisk med en for 40 Aar siden kendt Forbryder, der optraadte som — Røverhøvding i de sachsiske Bjerge! Lebius paastod endvidere, at Karl May har afsonet to Tugthusstraffe, samt at han har begaaet talrige Forbrydelser.

Som Følge af disse Beskyldninger anlagde Karl May Injuriesag mod Lebius. Denne Proces fandt sin Afslutning med, at Lebius blev frikendt, fordi han havde været i Stand til at præstere Bevis for Sandheden af sine Beskyldninger.

Københavns Skatteordning.

Forslaget om Indkomstskat til Københavns Kommune var i Gaar til 1. Beh. i Folketinget. Berg og Kl. Berntsen benyttede Lejligheden til at lave lidt Valgagitation, idet de vilde gøre Regeringen ansvarlig for Landstingets Holdning overfor Sagen. Indenrigsminister Munch havde selvfølgelig let ved at paavise Meningsløsheden i dette Angreb.

•

Indenrigsminist. gjorde Rede for, hvorledes Landstinget havde ændret det i Fjor af Folketinget vedtagne Forslag saaledes, at dets Værdi nu var meget væsentlig forringet. Landstinget havde ændret den stigende Skala, saaledes at en større Del af Skatten lagdes paa Middelstanden, og Formueskatten var nu helt strøget, til Fordel for de mest velstillede Skatteydere. Men da Forslaget dog betegnede et Fremskridt i Sammenligning med den nuværende Skatteordning og vilde gige København forøgede Indtægter, hvad saa haardt tiltrængtes, vilde Ministeren paa dette sene Tidspunkt af Samlingen anbefale Forslaget til Vedtagelse.

Borgbjerg delte ganske Ministerens Beklagelse af Landstingets konservative Holdning og var yderst betænkelig ved at gaa med til det foreliggende Forslag, men under de foreliggende Omstændigheder vilde han dog anse det for rettest at vedtage det.

Berg syntes, at dette Forslags Skæbne var betegnende for den nuværende Regerings Evne til at forhandle med Landstinget. Fra radikal Side havde man tit nok spottet Reformpartiet, fordi det tog de Fremskridt, der kunde opnaas, selv om der maatte gøres nogle Afslag. Nu hørte man den radikale Minister selv anbefale Tinget at nøjes med de opnaaelige smaa Fremskridt. Taleren fandt Forslaget højst utilfredsstillende, men naar Ministeren og Borgbjerg kunde nøjes med det, kunde Taleren og hans Parti ogsaa.

Keiser-Nielsen vilde anbefale at stemme for Forslaget, skønt meget maatte beklage, at Landstinget havde skubbet Skatten fra de mere velstillede ned paa de bredere Lag.

H. L. Møller var meget tilfreds med Lovforslaget, som det nu foreslaa.

Jensen-Klejs vilde stemme for Forslaget for at hindre, at København vedblev at være et Skattely. Han ønskede en ensartet kommunal Formuestat over hele Landet.

Kl. Berntsen maatte meget beklage, at den nuværende Indenrigsminister sik saa magre Resultater ud af de Love, som Taleren i sin Ministertid havde fremsat. Taleren havde ønsket en retfærdig Fordeling af de københavnske Skatter, den nuværende Minister sandt sig rolig i, at Skatterne væltedes over paa dem, der daarlig kunde bære dem. Hvis dette var Radikalisme, saa var Radikalisme noget, der laa langt til højre for Taleren Standpunkt. (Munterhed). Men det nyttede jo ikke at kæmpe imod, naar Højre, Radikale og Socialdemokrater var enige om at gennemføre dette tarvelige Forslag.

Jacob Christensen fandt ikke, at Kl. Berntsen burde prale af sin Radikalisme i Skattesager. Han havde jo nylig været med til at slagte Indenrigsministerens Forslag om Ændringer i den kommunale Beskatning.

Indenrigsminist. betragtede det foreliggende Forslag som en første Begyndelse til en virkelig Skatteomordning for København. Hvis den radikale Regering fik Flertal i Folketinget, vilde den fremsætte Forslag om langt videregaaende Skattereformer for København. Det radikale Venstre havde aldrig som Opposition krævet, at enhver Sag skulde sættes paa Spidsen under Devisen: Alt eller intet. Men man havde bebrejdet Reformpartiet, at det i de største og mest betydningsfulde Spørgsmaal havde nøjedes med Halvdeten, hvor der var Mulighed for at naa det hele. Reformpartiet sad med et mægtigt Folketingsflertal over for Landstinget, den nuværende Regering havde hverken Flertal i det ene eller det andet Ting. Det var en Forskel, som Vælgerbefolkningen meget godt forstod.

— Efter en Række yderligere Bemærkninger gik Forslaget til 2. Beh.

Forfatningskampen i England.

—:—

Det engelske Underhus vedtog i Gaar Veto-Resolutionen med 351 St. mod 246, hvorefter Premierminister Asquith erklærede, at hvis Overhuset ikke vedtog Veto-Resolutionen, vilde Regeringen øjeblikkelig give Kronen Raad med Hensyn til de Forholdsregler, der skulde tages for at sikre sig, at Forslaget blev Lov. Hvis Regeringen ikke var i Stand til at sikre dette, vilde den enten trække sig tilbage eller opløse Parlamentet.

Erklæringen vakte stor Sensation i det overfyldte Underhus. Betydningen af den er denne, at dersom Overhuset forkaster Veto-Resolutionen, hvad det sikkert vil gøre, vil Asquith forlange Garantier af Kongen, og hvis disse nægtes ham, vil han enten trække sig tilbage eller opløse Parlamentet; men Premierministeren vil kun skride til Opløsning, saafremt Kongen lover at give de forlangte Garantier, hvis de Liberale sejrer ved Valgene.

Efter Premierministeren fik Balfour Ordet og udtalte, at med Ministerens Erklæring havde Forhandlingerne naaet deres Højdepunkt. Den Pris, Regeringen havde betalt Nationalisterne, var dens Embedsværdighed.

Mødet i Underhuset i Gaar skildres i den engelske Presse som et af de mest bevægede i mange Aar.

De konservative Blade giver vældig ondt af sig og betegner Asquiths „Overgivelse til det irske Parti og hans Henvendelse til Kongen som en lav Ydmygelse". Morningpost siger, at Asquith for Fremtiden har det Maal at umuliggøre Kongens Regering, med mindre Kongen kan tvinges til at akceptere hans Krav. Times siger, at Kongen vil blive stillet overfor en Forlegenhed og en uværdig Stilling, hvis Lige ikke har eksisteret siden 1688.

De liberale Blade hoverer over Asquiths Udtalelser og siger, at hvis de politiske Førere vil slutte sig til den Politik, der blev proklameret i Aftes, vil Nationen støtte dem.

Rigsdagen slutter.

—o—

Efter al Sandsynlighed vil Rigsdagsforsamlingen blive sluttet i Morgen (Lørdag).

Skinsyge-Dramaet.

Den Tilskærer Larsen, der er sat i Forkindelse med det uhyggelige Mord- og Selvmordsdrama, har udsendt en Erklæring, hvori han gør Rede for sit Bekendtskab til Frk. Andersen.

Herefter stammer hans Bekendtskab til hende fra, at hun i nogen Tid to Gange ugentlig besøgte et af ham ledet Tilskærerinstitut. I Tirsdags skulde hun have besøgt Institutet for sidste Gang. Hun kom imidlertid ikke, derimod traf Larsen hende om Aftenen paa Gaden og hun kom da hen til ham og spurgte, om han ikke kunde skaffe hende en Plads i Provinsen, da hun ikke længer kunde holde ud at være i København. Da Frk. Andersen ikke turde tale med ham paa Gaden, gik de ind i en Restavration. Da de forlod denne, saa Larsen, at Wahl stod udenfor og ventede paa Frk. Andersen.

Arbejdsløsheden.

Paa de Arbejdsløses Møde i Jagtvejens Forsamlingshus i Gaar oplyste Folketingsmand Stauning, at Arbejdsløsheden i Februar Maaned havde omfattet 19,000 Fagforeningsmedlemmer eller 22 pCt. af samtlige organiserede Arbejdere i Hovedstaden.

Af Dagens Tekst.

Vil gerne — tør ikke.

En Korrespondent til socialdemokratiske Blade meddeler fra paalidelig Kilde, at Højre i Onsdags henvendte sig til J. C. Christensen og anmodede ham om at være Medforslagsstiller til følgende Mistillidsvotum til Ministeriet:

„Idet Folketinget i Anledning af Ministeriets tvetydige Udtalelser i Forsvarsspørgsmaalet udtaler sin Mistillid til Ministeriet, gaar Tinget over til Dagsordenen".

J. C. Christensen turde dog ikke indlade sig paa en saadan aabenlys Aktion i Forening med Højre. Det er mindre risikabelt at stemme sammen med Højre for en Grundlovsændring, der lader Landstinget i Fred, og det er tilstrækkeligt til at markere J. C. Christensens broderlige Valgfølelser overfor Højre.

En Bølgedæmper-Tourné.

For at bringe de stridbare Gemytter i Delegationen til Ro inden Valgdagen vil de to gamle Dødsfjender, men nu i Bunden enige Herrer, J. C. Christensen og Neergaard, saa snart Rigsdagsarbejdet er til Ende, foretage en Lyntourné til de Delegationskredse, hvor der for Tiden er Mudder. Saaledes skal der holdes et Møde i Bræstrupkredsen, hvor Neergaards Partifælle, Folketingsmand Kr. Kristensen og J. C. Christensens svorne Ven, fhv. Folketingsmand Lauft Jensen strides om Kredsen.

Derefter kommer Turen til Horsens Landkreds, hvor P. Th. Nielsen er i Fare. Vilkaarene for Freden her er, at Gdr. Niels Larsen, Skaarup — der forøvrigt er en af Højremanden Wenzel-Neergaards Stillere!! — skal blive hjemme i Skaarup. I modsat Fald stiller de „27" op i Bjerrekredsen mod Ellevemanden J. J. Jensen-Klejs.

Tournèen udstrækkes formodentlig derefter til Gudme- og Nørresundbykredsene, hvor ogsaa Broderkigen raser paa det hæftigste.

Resultatet af denne Prøveflyvning er paa Forhaand sikker: Hr. J. C Christensen faar sin Favorit op i de saaledes hjemsøgte Kredse. Hans ærbødigste Tjener, Helten fra Æbeltoft, bliver tvungen til at gaa frivillig med. Ligesom i Forsvarssagen forbeholder han sig sin Overbevisning om disse Kredse — indtil 1922.

Lars Dinesen

er af sine Stillere opfordret til at stille sig igen i Hillerød og meddeler, at han agter at imødekomme Opfordringen.

Københavns 11.

Folketingsmand Sigv. Olsen opstilles paany af Socialdemokraterne.

Det vanskelige Maribo.

Ritz. Bur. meddeler, at Reformpartiets Udvalg og Redaktør Reventlows Stillere ikke har kunnet enes om en Fælleskandidat, men at der er nedsat to ny Udvalg, som skal se, om de kan faa mere Held med sig.

Det store Odense-Møde.

Som meddelt holdes der Store Bededag et politisk Møde i Odense med d'Hrr. Ministre Zahle, Munch, Brandes og Weimann som Talere. Desuden er alle de lokale Rigsdagsmænd indbudt.

„Fyns Tid." meddeler imidlertid, at hverken Folketingsmand Halsted eller Landstingsmændene Jørgen Pedersen og Hey vil deltage i Mødet.

Skagen — Gedser.

Danmark og Dansk-Amerikanerne. Professor Karl Larsen og „Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag" paatænker for at paavise Betydningen af Dansk-Amerikanernes aandelige Indsats i Danmarks moderne Udvikling at indsamle og bearbejde Breve, skrevne af Danske i Amerika til Hjemmet samt om muligt Dagbøger, førte af Dansk-Amerikanere og Breve, som man fra Hjemmet har skrevet til dem.

Professoren har i den Anledning anmodet alle Landets Præster, Lærere, Læger, Dyrlæger, Forstandere for Højskoler og Landbrugsskoler, Formændene for Fængselshjælpen og lignende Selskaber om at assistere ved Indsamlingen af Materialet.

Planen anbefales af Kultusministeriet.

Dødelighed blandt Lammene. Paa Aalborgegnen er der f. T. stor Dødelighed blandt de nyfødte Lam. Hvad Grunden kan være til denne Dødelighed, kendes ikke.

Rettelse. Det er til Stillingen som Formand for Arbejdsraadet — ikke Arbejderforsikringsraadet — at Folketingsmand Rørdam er udnævnt i Stedet for Hr. Gustav Philipsen.

Fhv. Justitsminister Høgsbro ligger for Tiden syg af en Galdestenslidelse.

Præsterne. Præsteforeningen har forleden holdt Delegeretmøde i København.

Man vedtog at fastholde Kravet om, at en Præstelønningslov knyttes uadskilleligt til en Præstevalglov, at udtale Ønsket om en Afløsning af Akcidensofret, at Præsten bør pensioneres efter Pensionsloven som andre Embedsmænd, og at Ligsynsattesten altid bør udstedes af Læger.

Man er ikke rigtig fornøjet med Kultusministerens Lovforslag.

Sikken en Dumhed. Karlen, der anholdtes paa Markedet i Herning, har nu foruden Hestetyveriet tilstaaet at have foraarsaget Branden i Naibjerg. Han er ca. 30 Aar gammel og opgiver at hedde Brodersen og være født i Slesvig. Indtil i Mandags havde han boet hos en Gæstgiver i Aarhus, og da hans Penge var ved at slippe op, fattede han den Beslutning at rejse til Najbjerg og stjæle en Hest og derefter at begaa Brandstiftelse for at skjule Tyveriet.

En grim Affære. En Mand i Nyby har i F. „Kold. Fltbl." anmeldt til Politiet, at han og hans Familie er bleven syge af at drikke Brøndvand fra deres Ejendom. Grunden hertil er, mener han, at en anden Mand har kastet nogle gamle Klæder i Brønden, og disse Klæder skal have tilhørt en Mand, der er død af en uhelbredelig Sygdom. Politiet undersøger Sagen.

Holbæk Skolevæsen.

Idet jeg henvisser til omstaaende Bekendtgørelse om Indskrivning af Børn, skal jeg anføre, hvad Lov af 29. Marts 1904 siger:

„Undervisningspligten indtræder for et Barn med Begyndelsen af det første Skolehalvaar, efter at det er fyldt 7 Aar. Dog kan det paa Begæring af dets Forældre optages i den offentlige Skole fra Begyndelsen af det første Skolehalvaar, efter at det er fyldt 6 Aar."

Skolehalvaaret gaar fra 1. Maj til 31. Oktober og fra 1. Novbr. til 30. April.

Da Lovens Bestemmelser er saa rummelige, henstiller jeg paa det indstændigste til Forældrene, at Indmeldelse af Børn til 1. Kl. i Grundskolen altid sker til 1. Maj. Baade for Børnenes egen Skyld og for Skolens planmæssige Arbejde er dette det bedste. Børn, der indmeldes i 1. Kl. om Efteraaret, kommer i saa godt som alle Tilfælde til at sidde i Begynderklassen mindst $1^1/_2$ Aar, hvilket er meget uheldigt, da de let taber Lysten.

Med Hensyn til Indskrivningen ved 6 Aars Alderen skal jeg udtale som min Mening, at denne aldrig bør finde Sted for de Børn, der er daarligt udviklede i legemlig Henseende.

Holbæk Købstads Skolevæsen, 15. April 1910.

Dalgaard.

Fra Landkommunerne.

Egebjerg Sogneraad

holdt Møde i Mandags.

Græsset paa Kommunernes Veje bortsolgtes. Det indkomne Beløb udgjorde 27 Kr.

Hmd. Jens Christiansen, Glostrup, tilbød at grave en Brønd ved Gadekæret i Glostrup og overlade Brønden til Kommunen mod at faa overladt den Jord, som kunde indvindes af Gadekæret. Sogneraadet havde ikke noget herimod, naar han kunde opnaa Tilladelse hertil af Beboerne i Glostrup.

Til at føre Tilsyn med Plejebørn valgtes Carl Hansens Hustru, Søgaard. Til Sprøjtefører ved Brandsprøjten i Hølkerup valgtes Hmd. Jacob Hansen og til Straalemestre Smed Anders Hansen og Hmd. Peter Jensen, Hølkerup.

Afskedsfest for Politimester Tamm.

Nykøbing.

Til Ære for Politimester Tamm afholdtes i Aftes et Festmaaltid paa Hotel „Phønix". I Festen deltog ca. 100 Damer og Herrer fra By og Land.

Efter at Selskabet var bænket i Teatersalen, som var overordentlig smagfuldt dekoreret med Flag, Grønt og Blomster samt Nykøbing Bys Vaabenskjold, bød Købmand Dørr paa Festkomitéens Vegne Hædersgæsten og Forsamlingen Velkommen.

Dyrlæge Vinding holdt den egentlige Festtale. I Glæden over Politimester Tamms Forfremmelse blandede sig Vemod over at skulle skilles fra ham. Han har formaaet at præge Administrationen her i Byen, og hans noble Personlighed har præget sig i Hjerterne. Ethvert Foretagende, som kunde gavne Byen, har han virket og bragt personlige Ofre for.

Tal. omtalte Politimesterens Byraadsarbejde i meget smigrende Ord, hans Elskværdighed og Hjælpsomhed som Privatmand og sluttede med et Leve for Hædersgæsten.

Amtsraadsmedlem Jens Andersen, Tengslemark, bragte Hr. Tamm en Tak paa Landboernes Vegne. Han har lært os at se med andre Øjne paa Politiet. Han ønskede, at dette skulde være alle gode Borgeres Værn. Gerne vilde han hjælpe Folk ud af Forlegenhed, og hans Hjælpsomhed kom ikke mindst de smaa i Samfundet tilgode.

Politimester Tamm udtalte sin Taknemlighed overfor Befolkningen, hvis Støtte var bleven ham til Del i rigt Maal. Tak til Kontorpersonalet, Betjentene, Sognefogderne, Retsvidnerne, Sagførerne, Byraadet, de kommunale Kommissioner og Bestyrelser og alle kommunale Embedsmænd samt til Beboerne baade i By og paa Land! Tak fra min Hustru og mig for al den Venlighed, der er bleven vist os i det private Liv! Blandt vore lyse Minder staar de fra Nykøbing i første Række. Her havde vi vort første Hjem. Ofte vil vi tale sammen om denne skønne Plet ved Isefjord og Kattegat og de kære Mennesker, vi her levede sammen med. Tak for denne smukke Fest! Lykke og Fremgang for Befolkningen i Nykøbing By og Dragsholm Birk!

Skovkasserer Weft talte for Fru Tamm og takkede hende for hendes Deltagelse i Velgørenhedsarbejdet og for hendes varme Interesse for Børnene.

Politimester Tamm takkede paa sin Hustrus Vegne og takkede ligeledes de tilstedeværende Repræsentanter for Pressen for den Velvilje og Forstaaelse, de havde vist overfor ham. Deres Kritik havde altid været saglig og ikke personlig (Hr. W. N. var ikke med til Festen).

Fuldmægtig Sørensen takkede Hr. Tamm for hans Venlighed mod Kontorpersonalet, og Postekspedient Jørgensen for hans Interesse for Dyrebeskyttelsessagen.

Sygehuslæge Schad: I Sygehusets Bestyrelse har Hr. Tamm altid vist sig som den initiativrige og villende Personlighed. At vi nu snart faar det ny Sygehus, skyldes ikke mindst ham.

Pastor Knudsen: Som Medlem af Kirkeinspektionen har Hr. Tamm vist finansielle Evner, der er kommet Kirken tilgode, og i Værgeraadet gik hans Stræben altid ud paa at øve Retfærdighed. Hans varme Hjerte viste sig ogsaa i hans Omsorg for Arrestanterne i aandelig Henseende.

Skolebestyrerinde, Frk. Moldenhawer oplæste en Adresse fra Bestyrelsen for Dansk Kvindesamfunds Afdeling i Nykøbing og takkede Borgmesteren for den Støtte, han har ydet Kvindesagen.

Politimester Tamm udtalte sin Sympati for Kvindesagen. Han udbragte en Skaal for sin Eftermand. Gid han maa føle sig lige saa lykkelig her som jeg!

Efter Taler af Gaardejer Jens Hansen, Nakke, der priste Hr. Tamm for hans jævne, elskværdige Færd, og Skovkasserer Weft, oplæste Redaktør Jacobsen en Række Lykønskningstelegrammer til Hædersgæsten, bl. a. fra Amtmand Ammentorp og fra Foreningen til Dyrenes Beskyttelse, og takkede derefter paa Pressens Vegne Hr. Tamm for den Imødekommenhed, han havde vist overfor Pressens Repræsentanter.

Endnu talte Sagfører Borre, Politibetjent Sørensen, Sognefoged Nielsen, Grevinge, Arrestforvarer Henrichsen, Gdr. Niels Jensen, Nybjerg, og Fuldmægtig Lindegaard Andersen, der udtalte, at Hr. Tamm altid fældede den mildest mulige Dom og anvendte de betingede Straffedomme i stort Omfang.

Talernes Række sluttedes af Mejeriejer Hansen, Rørvig: Borgmesterens lyse og livlige Hoved, hans resolute Karakter og stemningsfulde Sind har gjort Samarbejdet med ham frugtbringende og fornøjeligt. Gid By og Land maa lære at respektere hinandens Arbejde! Vi Landboere har selv Fordel af, at den By, vi lever i Nærheden af, er i Trivsel og Fremgang. Gid Nykøbing maa gaa fremad og hævde sin Stilling som en Faktor her i Odsherred! Nykøbing By leve! (Hurra!)

Købmand Dørr takkede Hansen for disse Udtalelser. Gid mange Landboere maa dele hans Syn! Et Leve for Odsherred! (Hurra!)

Hr. Dørr bød derpaa Velbekomme!

Holbæk Amt.

Paa Søndag

mødes altsaa i Uggerløse d'Hrr. Rode og Tange for første Gang. Da Mødets Forløb naturligvis vil blive taget som et Varsel for den forestaaende Valgkampagne, gør Delegationen store Anstrængelser for at tromme saa mange som muligt af dens Folk sammen. Men Hr. Rodes Meningsfæller kommer ogsaa nok.

Det vil rimeligvis knibe med Pladsen i Forsamlinghuset, og hvis Tilslutningen til Mødet kræver det, og Vejret tillader det, haves i Beredskab en god Mødeplads under aaben Himmel.

Mødet begynder præcis Kl. 3.

Et Luftemøde

holdtes i Aftes i Tølløse. Der var kun mødt 30—40 Mennesker, skønt der var skrabet Folk sammen ogsaa fra Soderup-Eskildstrup Sogn.

Det er ganske aabenbart, at Reformpartiets Vælgere — i hvert Fald de bedste af dem — føler sig utilpas ved disse lysky Møder og holder sig tilbage fra dem for *ikke* at faa noget Medansvar.

Hr. Knop har vist gjort sit Parti en slem Bjørnetjeneste med det Paafund.

Den ny Sindssygeanstalt.

„Kal. Dgbl." meddeler, at Borgmester Terndrup og Byraadsmedlem Købmand S. P. Jensen, Kalundborg, i Forgaars har været i Audiens hos Justitsminister Zahle for paa Byraadets Vegne at gøre opmærksom paa, at Kalundborg gærne vil have den paatænkte store Stats-Sindssygeanstalt og Kriminalasylet dertil.

Ministeren stillede sig meget forstaaende overfor dette Ønske, men før til Efteraaret fremkommer der intet nærmere om Sagen.

Vildfaren.

I Aftes ved 8-Tiden, da det begyndte at blive mørkt, gik der ude i Østre Anlæg en lille Purk paa 3—4 Aar. Han vilde hjem, men vidste ikke, hvor hans Forældre boede, hvad de hed, eller noget-somhelst. Nogle Smaapiger tog sig af den lille og søgte at bringe ham i Vaas; det syntes imidlertid ikke, at det skulde lykkes, og de var allerede paa Vej ad Politistationen til, da det ved en Tilfældighed opklaredes, at Drengen var Søn af en Arbejdsmand i Strandgade. Han blev saa bragt her ned, hvor man naturligvis var noget urolig efter, forgæves at have ledt efter den lille Fyr, der havde været borte i flere Timer.

Kloakfagen i St. Merløse.

I Gaar afholdtes i St. Merløse en Vandsynsforretning, ved hvilken der var mødt ca. 40 Grundejere, dels frivillig, dels efter Stævning. Forretningen varede i ca. 5 Timer og sluttede uden endeligt Resultat, idet der fra Enkeltes Side gjordes Indvending imod, at Spørgsmaalet afgjordes ved frivillig Overenskomst, idet nogle var bange for, at de skulde komme til at yde større Ofre end deres Naboer.

Kloakvæsenet i Byen er som tidligere omtalt i en meget sørgelig Forfatning og en bedre Ordning vil afhænge af, at der opnaas Enighed om at lave en lukket Hovedledning, der føres ca. 800 Alen udenfor Byen. Vandsynket afgav den Kendelse, at det var en absolut Nødvendighed, at der gøres noget i den antydede Retning, og tilraader, at der tages kraftigt fat for at løse Spørgsmaalet, at der hurtigst muligt foretages Nivellering og udarbejdes Plan over hele Anlægget og fremsættes Forslag til Fordeling af Byrderne.

Man haaber og mener, at Udvalget vil gøre sit bedste for at hidføre en Løsning og ikke standse paa Halvvejen, saaledes som enkelte af Udvalgets Medlemmer synes at ytre Tilbøjelighed til.

N.

Mange Betlere.

Holbæk har i den senere Tid været en Del hjemsøgt af Betlere, og Bøhms Hotel har haft næsten alt optaget af disse Gæster. I de sidste Dage har 5—6 Stykker af dem faaet tilmaalt deres Straf, der har varieret mellem 18 og 100 Dages Tvangsarbejde.

En Bagersvend og en Tømrersvend, der forleden betlede i Uggerløse, er idømt hver 42 Dages Tvangsarbejde.

Overtrædelse af Næringsloven.

En Handlende paa Uggerløseegnen havde begyndt en Forretning uden at have løst Næringsbevis, ligesom han havde solgt Margarine uden at anmelde det. Det kostede en Bøde paa 20 Kr. til Amtsfattigkassen og 5 Kr. til Politikassen.

— En Murer paa Svinningeegnen, som drev Detailhandel paa en andens

Den lille Historie.

Hvordan man fanger en Løve.

Jes Muskins sad i en Bar i London og berettede om sine Jægeroplevelser i Afrika.

— Ja, nu til Dags skal alting jo gaa ved Damp og Elektricitet og Benzin. En rask Fyr med et Par bare Næver kan ikke længer have sin Bestilling i Fred. Al Ting skal paa Aktier og være Stordrift, og saadan er det ogsaa gaaet med at fange levende Løver til Menagerierne.

I gamle Dage kunde en anden en lige saa stille gaa ud i Ørkenen og snuppe sig en Løve; men nu kan det ikke blive til noget. Disse herre Automobilsangere tager Næringen fra en, saa man ikke har andet at gøre end at lade sig engagere paa en af disse Motorindretninger.

— Hvad er det egentlig for en Slags Indretninger?

— I har da nok hørt Tale om dem. Det er altsaa en stor Automobil. Foran er der et Bur med Forsiden til at trække op, og forneden er der en Kofanger. Disse her Køretøjer biler altsaa ud i Ørkenen, og naar Folkene ser en Løve, spurter de af Sted efter den. For det meste bliver den bange og stikker af; men saa sætter de 150-Kilometers Fart paa og jager Kofangeren ind i Haserne paa den. Bæstet giver et Brøl og hopper i Vejret, og med det samme ligger det inde i Buret og er helt tummelumsk. Folkene i Køretøjet trykker saa bare paa en Knap, saa falder Gitteret ned foran i Buret, og derefter joller de ganske rolig hjem med Raben.

Paa den Maner kan der nok fanges en halv Snes Stykker paa en Dag. Men som sagt, de ødelægger Geschæften for den lille Industri; for de Løver, der endnu er tilbage i Ørkenen, er saa forskrækket, at de bener af, bare man ser paa dem.

— Hvordan fangede man da Løver i gamle Dage?

— Naa, der var naturligvis flere Metoder. Jeg brugte nu altid en Dør.

— En Dør???

— Ja, en Dør og en Hammer og et Stykke Kridt — det var alle de Remedier, man havde Brug for den Gang.

Man tegnede en Mand paa den ene Side af Døren, og saa bar man den ud i Ørkenen og stillede den op der, mens man selv stod bag ved og holdt paa den og røg paa sin Snadde. Det varede aldrig ret længe, saa kom der en Løve og skulde se, hvad det var. Og naar den saa fik Øje paa Kridtmanden, gjorde den et vældigt Spring ind paa ham og huggede Klørne durk igennem Døren.

Saa var man der jo straks med Hammeren og vegnede Klørne paa Bagsiden, og saa tog man bare Døren paa Nakken og transporterede Kammeraten hjem.

Men nu duer det ikke mere paa den Facon. Man kan godt faa Lov at staa baade to og tre liger, inden der kommer nogen Løve, og naar den saa faar Øje paa Manden udenpaa Døren, stikker den Halen mellem Benene og luffer af.

Fax.